

Nr 54.

Ankom till riksdagens kansli den 21 mars 1941 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till Statens hantverksinstitut: Utrustning.

(1:a avd.)

I propositionen nr 87 har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 21 februari 1941, föreslagit riksdagen att till Statens hantverksinstitut: Utrustning för budgetåret 1941/42 under tionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 69,000 kronor.

Vid 1937 års riksdag beslöts, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 141, att ett statens hantverksinstitut skulle inrättas. Byggnadskostnaderna för institutet beräknades då till 2,170,000 kronor, däri inräknade 140,000 kronor för vissa inredningsarbeten samt omkring 32,500 kronor för anskaffning av linoleummattor. Kostnaderna för anskaffning och komplettering av maskiner, inventarier och diverse annan utrustning uppskattades till 320,000 kronor. Totalkostnaden för institutsbyggnaden jämte inredningar och övriga anläggningar skulle alltså uppgå till 2,490,000 kronor. Enär det avsågs att av kapitalbehållningen å en enskild fond — C. J. F. Ljunggrens minnesfond — taga i anspråk ett belopp av omkring 50,000 kronor till byggnadens uppförande, beräknades statsverkets andel utgöra cirka 2,440,000 kronor.

Med hänsyn till inträffade prisstegringar å materialier och arbetslöner ökades emellertid kostnaderna, och tillsammans har av riksdagen anvisats ett belopp av 2,500,000 kronor för byggnadskostnadernas täckande.

Vad institutets utrustning beträffar hava för detta ändamål anvisats för budgetåret 1939/40 270,000 kronor och för budgetåret 1940/41 150,000 kronor eller tillhopa 420,000 kronor.

I skrivelse den 24 januari 1941 har styrelsen för statens hantverksinstitut hemställt, dels att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till institutets utrustning för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 140,000 kronor, dels ock att förenämnda fond, C. J. F. Ljunggrens minnesfond, måtte få kvarstå såsom fond för visst angivet ändamål att förvaltas av institutsstyrelsen. Till stöd härför har styrelsen anfört, bland annat, att av hittills anvisade medel för utrustning återstode i avrundat belopp 80,000 kronor, medan kostnaderna för den ytterligare utrustning, som vore erforderlig för att in-

stitutet skulle kunna bedriva sin verksamhet såsom avsetts, uppginge till 220,000 kronor. För budgetåret 1941/42 borde sålunda anvisas ytterligare 140,000 kronor. I detta sammanhang ville styrelsen framhålla önskvärdheten av att C. J. F. Ljunggrens minnesfond, vars kapitalbehållning utgjorde 39,350 kronor 26 öre, finge kvarstå i orört skick och dess årliga avkastning användas till utdelning av resestipendier åt mindre bemedlade medlemmar av Sveriges hantverksorganisation för deltagande i kurser vid institutet.

Byggnadsstyrelsen har i infortrat utlåtande den 3 februari 1941 ansett möjligt att reducera anslagsbeloppet till 83,000 kronor.

Departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande:

Såsom framgår av redogörelsen hava av de utrustningsanslag å tillhopa 420,000 kronor, som ställts till institutsstyrelsen förfogande, hittills disponerats i runt tal 340,000 kronor. Enligt styrelsens beräkningar skulle för verksamhetens ändamålsenliga bedrivande behöva anskaffas ytterligare utrustning till ett värde av lägst $(80,000 + 140,000 =)$ 220,000 kronor.

Det är naturligtvis angeläget, att institutet förses med sådan utrustning, att det kan tillfredsställande fylla sin uppgift. Å andra sidan är det under rådande förhållanden av särskild vikt, att anslagskraven så vitt möjligt begränsas. Med hänsyn till vad byggnadsstyrelsen anfört torde den utrustning, som för närvarande oundgängligen erfordras, kunna beräknas draga en kostnad av $(220,000 - 57,000 =)$ 163,000 kronor. Jag tillstyrker, att möjlighet beredes att anskaffa utrustning till institutet inom denna kostnadsram.

Till bestridande av kostnaderna finnes tillgängligt ett odisponerat belopp av $(420,000 - 340,000 =)$ 80,000 kronor från nyssnämnda utrustningsanslag. I C. J. F. Ljunggrens minnesfond finnes en behållning av i runt tal 39,000 kronor. Enligt vad statsmakterna vid beslutet om institutets inrättande förutsatt skulle denna behållning helt användas såsom bidrag till täckande av de med institutets uppförande förenade kostnaderna. Fonden i fråga har, enligt uppgift av 1936 års hantverkssakkunniga, insamlats »för åstadkommande av ett i huvudstaden centralt beläget och för ändamålet särskilt uppfört hantverksinstitut». Skäligheten av det i ärendet framställda önskemålet, att återstående behållning i fonden skulle i stället få disponeras för utdelning av resestipendier för deltagande i kurser vid institutet kan med hänsyn till vad här framhållits, särskilt i nuvarande läge, ifrågasättas. Jag ställer mig emellertid ingalunda oförstående till de synpunkter, vilka kunna åberopas för ett bibehållande av fonden såsom sådan samt dess användning såsom stipendiefond. Nämnda synpunkter förtjäna enligt min mening visst beaktande. I betraktande av föreliggande omständigheter vill jag förorda den lösningen av frågan, att fonden visserligen får bestå för det av Sveriges hantverksorganisation och institutsstyrelsen avsedda syftet, men att densamma delvis tages i anspråk för utrustning. Vad angår grunderna för fördelningen av fondens behållning på dessa olika båda ändamål föreslår jag, att av det fondbelopp, 50,000 kronor, varmed statsmakterna ursprungligen räknade såsom bidrag till kostnaderna för institutet, hälften får kvarstå såsom fondkapital. I runt tal 14,000 kronor av fonden skulle då återstå att disponera för utrustningsändamål. Den erforderliga medelsanvisningen från statens sida skulle alltså utgöra $(163,000 - 80,000 - 14,000 =)$ 69,000 kronor.

Utskottet.

Mot Kungl. Maj:ts förslag eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört och föreslagit har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statens hantverksinstitut: Utrustning* för budgetåret 1941/42 under tionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 69,000 kronor.

Stockholm den 21 mars 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 55.
